

Sander Loones

Nationale Bank van België is geen baken meer

Het stormt op alle fronten. De Vivaldi-begroting duikt 23 miljard euro in het rood. De staatsschuld stijgt richting 117 procent van het bruto binnenlands product, terwijl experts becijferden dat 120 procent de kritische grens is. Het vertrouwen van de consumenten en de ondernemingen keldert. Er hangt een recessie in de lucht.

Als het stormt, hebben we ankers nodig. Bakens van zekerheid, rust en stabiliteit. De Nationale Bank (NBB) moet zo'n baken zijn. Maar ook de bank zit in woelig water. Ze is de speelbal van monetaire golven. Voor het eerst in 70 jaar draait de NBB verlies. Haar beurskoers kreeg rake klappen. De handel werd zelfs even opgeschort.

Het resultaat? Terwijl de Belgische staat normaal kan rekenen op een mooi NBB-dividend om zijn begrotingskraker te helpen vullen, kondigt staatssecretaris van Begroting Eva De Bleeker (Open VLD) nu al substantieel lagere bedragen aan, dit en de komende jaren. De begrotingsoefening wordt zo nog honderden miljoenen euro's moeilijker. Het publieke debat lijkt vooral op dat bevattelijke punt te focussen, hoewel de kern van de zaak elders ligt. Waar dan wel?

Een. Kunnen we erop vertrouwen dat de NBB voldoende sterk is om de storm te trotseren? Nee. De NBB twijfelt letterlijk of het peil van de reserves toereikend zal zijn om de geschatte risico's te dekken. Ze becijfert haar financiële buffers op 7,08 miljard euro, maar wijst tegelijk op financiële risico's van minstens 5,8 miljard euro. De NBB legt de verantwoordelijkheid uitdrukkelijk bij het lakse monetair beleid van de Europese Centrale Bank (ECB) dat 'financiële risico's met zich

brengt die kunnen leiden tot verliezen'. Toen de N-VA daarvoor al in 2015 waarschuwde, werden we verketterd. Nu treedt zelfs de Bank de analyse bij.

Factuur

Twee. Wie dreigt de factuur te krijgen? De belastingbetaler. Na de bankencrisis in 2008 kregen financiële instellingen strengere kapitaalvereisten opgelegd. Op eigen initiatief besliste de NBB - en gelukkig maar - in 2016 ook haar reserveringsbeleid aan te scherpen. Maar dat weerhield de Belgische staat niet om 7 miljard euro af te romen, geld dat niet kon worden gebruikt om de NBB-reserves te spekken. Dat de staat prioriteit langs de kassa passeert, vindt minister van Financiën Vincent Van Peteghem (CD&V) volkomen terecht, want de Bank voert enkele taken van algemeen belang uit die zo'n vergoeding zouden rechtvaardigen. Maar als de overheid de eerste winnaar van de monopoliewinsten was, zal ze dan straks even consequent het grootste aandeel van de monopolieverliezen op zich nemen? Niet onbelangrijk als ooit de vraag naar een herkapitalisatie van de Bank op tafel komt.

Drie. Is een nieuw Arco-drama in de maak? Met de Belgische staat en de NBB in de rol van Beweging.net? De coöperanten van Arco kochten aandelen die werden voorgesteld als een veilige investering, vandaag zijn ze hun geld kwijt. De NBB is beursgenoteerd. Ook particulieren

De auteur

Sander Loones is Kamerlid voor de N-VA.

De kwestie

De toestand van de Nationale Bank van België roept gereide twijfel op.

De conclusie

De NBB lijkt onvoldoende sterk om de storm te trotseren, de belastingbetaler dreigt de factuur te geschoven te krijgen en mogelijk is een nieuw Arco-drama op komst.

Er is reden tot bezorgheid en waakzaamheid, omdat de NBB zo'n belangrijke instelling is, met zo'n fundamentele rol.

kunnen aandelen kopen. Daarbij moeten ze zelf de afweging maken tussen het risico en het rendement, benadrukt Van Peteghem. Maar over de evaluatie van dat rendement lopen juridische procedures. Hebben de private aandeelhouders voldoende informatie om dat risico correct in te schatten? Een vage communicatie van de NBB, daar moeten ze het mee doen. 'Mocht het aandeel van een beursgenoteerd privébedrijf een stuntelig parcours maken zoals de NBB nu, dan was de toezichthouder FSMA al lang en streng opgetreden', zegt Etienne Schouppe (CD&V). 'Haal het aandeel op een correcte wijze van de beurs.'

Er is geen reden tot paniek, wel tot bezorgdheid en zorgzaamheid. Niet omdat de Bank zo'n belangrijke instelling is, met zo'n fundamentele rol. Hoe kan de NBB-reserve worden versterkt en de budgettaire rooftocht van de staat worden afgeremd? Moet de NBB op de beurs genoteerd blijven? Moet de toezichtrol van de FSMA niet worden versterkt? Waarom komt NBB-gouverneur Pierre Wunsch geen toelichting geven in het parlement? Want als het stormt, staat de kapitein het best zichtbaar op de brug. Terwijl ECB-voorzitter Christine Lagarde wel naar het Europees Parlement trok om verantwoording af te leggen, stuurde Wunsch de Kamer van Volksvertegenwoordigers wandelen. Het voedt de onzekerheid. Zelfs meer dan de desastreuze begroting moet dat ons extra bekommeren.